

Lyfjaleifar í búfjárafurðum – Aðskotaefnaáætlun MAST

Kjartan Hreinsson

Apríl 2010

• Yfirlit og saga rannsókna

- **1974** – Fyrstu sýni tekin á vegum YD af mörkinda til rannsókna á leifum v. sauðfjárbaðlyfs.
- **1980** – YD hefur rannsóknir á þungmálmum í lifur og kjöti lamba.
- **1987** – Skipuleg sýnataka hefst v. aðskotaefna.
- **1989** – Rannsóknir og sýnataka fest í sessi vegna krafna frá erlendum yfirvöldum (ESB og USA) vegna útflutnings.

• • • Yfirlit og saga rannsókna

- Fyrstu rannsóknir bara á sauðfjárafurðum, en síðan hafa afurðir annarra dýra bæst við eftir því sem útflutningur hefur aukist.
- **2000** – Flestar tegundir komnar inn í áætlun.
- **2006** – Allar búfjártegundir, eldisfiskur og mjólk.
- Kjúklingar og egg aðeins með að litlu leyti.

• Lagaumhverfi

- Útflutningsleyfin til EB byggjast á að við fylgjum Evrópureglum varðand aðskotaefni.
- Aðskotaefnaáætlunin hefur einnig verið viðurkennd af USA vegna útflutningsleyfa.
- Directive 96/23/EC on measures to monitor certain substances and residues thereof in live animals and animal products.
- Eftir gildistöku viðauka 1 gilda sömu reglur.

• Eftirlit opinberra erlendra aðila

Helstu þættir skoðaðir:

- **Competent Authorities**
- *Structure and resources*
- *Organisation and co-ordination of control activities*
- **Residue control programmes**
- *Legal basis of national residue control plan*
- *Scope of the national residue control plan*
- *Procedures for the implementation of the national residue control plan*
- *Data management in the national residue control plan*
- *Follow-up investigations and corrective actions taken*
- **National Maximum Residue Limits or tolerances (if applicable) for:**
- *veterinary medicinal products*
- *pesticides and contaminants*
- **Performance of the laboratories**
- *Accreditation and quality assurance*
- *Validation of methods*
- **Controls on the distribution and use of veterinary medicinal products (VMPs)**
- *Authorisation of VMPs*
- *Legal basis for controls on the distribution and use of VMPs*
- *VMPs banned for use in food producing animals*
- *Off-label use of VMPs in food producing animals*
- *Prescription VMPs and 'over the counter' VMPs*
- *Withdrawal periods for VMPs*
- *Medicines records*
- *VMPs used for the production of medicated feedingstuffs including the use of additives with a histomonostatic or coccidiostatic action*

• Framkvæmd áætlunar frá 2006

• Mikilvægir þættir.

- Nota þarf sérstakt form fyrir áætlunina
- Mæla þarf efni úr fleiri flokkum en áður
- Mikil aukning á mælingum á mjólk ,fer úr 300 mælingum í 800 mælingar

• Sýnataka í samræmi við.

- Commission Decision 98/179/EC laying down detailed rules on official sampling etc.

• • • Flokkun aðskotaefna

- Flokkur A: Efni sem bannað er að nota innan ESB
 - A1-A5: Vaxtarhvetjandi efni(eru bönnuð hérlendis)
 - A6: Sérstök efni sem eru bönnuð t.d. Chloramphenicol, nitrofurans, nitroimidazoles, chlorpromazine, (annex IV 2377/90/EC)

• • • Flokkun aðskotaefna

- Flokkur B: Leifar dýralyfja og önnur óæskileg efni.
 - B1: Sýklalyf.
 - B2a-f: Önnur dýralyf t.d. sníklalyf, bólgueyðandi lyf, róandi lyf.
 - B3a-f: Önnur efni t.d. lífræn klór- og fosfórsambönd, þungmálmar, sveppaeitur.

• Sýnataka vegna opinbers eftirlits

- Opinberir dýralæknar verða að taka sýnin:
 - Mjólk á búunum
 - Lífsýni úr nautgripum á búunum (blóð eða þvag)
 - Líffærasýni í sláturhúsunum
 - Sýni af fiski á fiskeldisstöðvum og sláturhúsum
 - Sýni úr sláturlömbum v. mælinga á geislavirkni í lífríkinu.
- Sýnataka þarf að vera “Targeted”

• Sýnataka vegna opinbers eftirlits

- Opinberir dýralæknar verða að taka sýnin:
 - Mjólk á búunum
 - Lífsýni úr nautgripum á búunum
 - Líffærasýni í sláturhúsunum
 - Sýni af fiski á fiskeldisstöðvum og sláturhúsum
- Sýnataka þarf að vera “Targeted”
- Taka sýni þar sem mest áhætta er.

• Sýnataka frh.

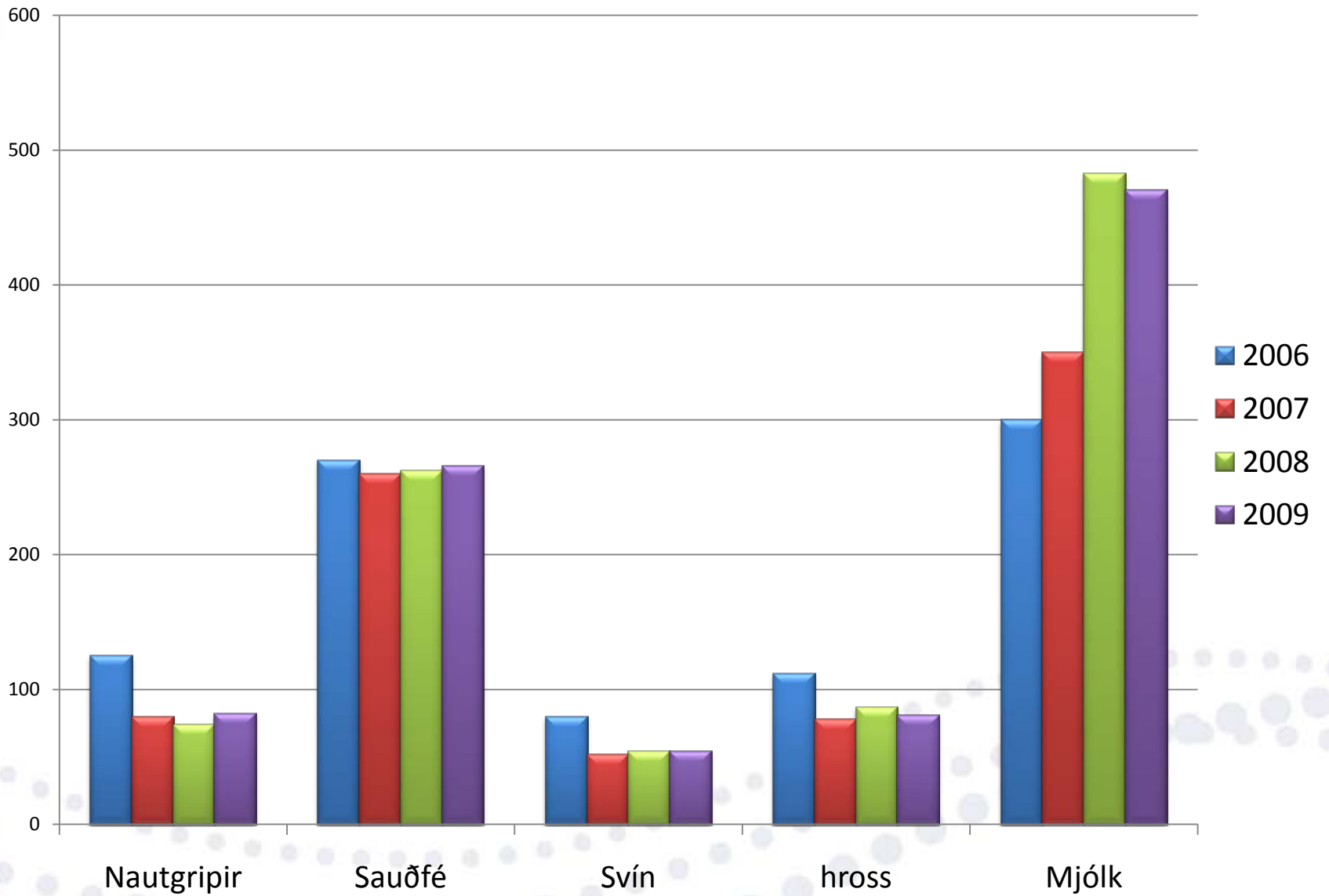
- Sýnin verður að innsigla.
 - “whirl pack” pokar og innsigli
- Sýnapokarnir eru með sérstökum reit til að skrifa á.
- Nota þarf merkipenna.
- Alltaf eru tekin tvö sýni þ.e. aðalsýni og varasýni, sem er geymt þar til niðurstaða fæst.
- Merkja verður bæði sýnin eins.

• Rannsóknarstofur

- Verða að nota viðurkenndar aðferðir.
- Næmni aðferðanna þarf að vera í samræmi við MRL- gildi.
- Keldur, Matís, Geislavarnir Ríkisins.
- Statens livsmedeldverk, SVA, Eurofins, Analycen
- Födevarestyrelsen
- Norges veterinærhøgskole

Niðurstöður rannsókna

Dýraafurð	2006	2007	2008	2009
Nautgripir	125	80	74	82
Sauðfé	270	260	262	266
Svín	80	52	54	54
hross	112	78	87	81
Mjólk	300	350	483	470

Takk fyrir!

www.mast.is

